

Domeinen Nr **Kwaliteitsaspecten** Nr **Indicatoren (Interview)** Nr **Uitwerking indicatoren (QS)**
Opbrengsten - Leeropbrengsten

1 De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingpopulatie verwacht mag worden.

1.1 De leerlingen behalen in de onderbouw het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.

- 1 De leerresultaten in de onderbouw zijn overeenkomstig de verwachtingen
- 2 De leerlingen hebben na twee jaar de positie, die overeenkomt met het basisschooladvies
- 3 De school heeft zicht op de kenmerken van de leerlingen en stemt hier haar onderwijs op af.

1.2 De leerlingen lopen weinig vertraging op in de bovenbouw van de opleiding.

- 1 Leerlingen doorlopen de bovenbouw zonder veel vertraging
- 2 De leerresultaten in de bovenbouw zijn overeenkomstig de verwachtingen
- 3 De school heeft zicht op de ontwikkeling van de leerlingen en stemt hier haar onderwijs op af

1.3 De leerlingen van de opleiding behalen voor het centraal examen de cijfers die mogen worden verwacht.

- 1 Leerlingen behalen eindexamenresultaten die van hen verwacht mogen worden (ook t.o.v. de resultaten van scholen in vergelijkbare omstandigheden)
- 2 De leerlingen behalen het diploma dat ze na de onderbouw nastreven

1.4 Bij de opleiding zijn de verschillen tussen het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen van een aanvaardbaar niveau.

- 1 De school heeft zicht op de gemiddelde SE en CE cijfers per vak
- 2 De school heeft zicht op de verschillen tussen SE en CE
- 3 De school voert beleid op het in de hand houden van de verschillen tussen SE en CE

1.6 De leerlingen functioneren naar verwachting in de vervolgopleiding of het werkveld.

- 1 De school stemt haar onderwijsaanbod af op de eisen en verwachtingen van het vervolgonderwijs en/of de arbeidsmarkt.
- 2 Bij HAVO en VWO leerlingen wordt gebruik gemaakt van de zgn. "uitrijkaart".
- 3 De school gaat na of de uitgestroomde leerlingen naar verwachting functioneren in het vervolgonderwijs
- 4 De school onderhoudt contacten met het vervolgonderwijs ter bevordering van een soepele overgang en een goede keuzebegeleiding voor leerlingen

extra Binnen de school wordt opbrengstgericht gewerkt.

- 1 De school stelt duidelijke doelen.
- 2 De leraren weten wat zij de leerlingen moeten leren.
- 3 Het onderwijs wordt afgestemd op wat de leerlingen nodig hebben om te (kunnen) presteren
- 4 De school analyseert de problemen bij leerlingen die de gestelde doelen niet halen en handelt snel bij tegenvallende prestaties.
- 5 Elk jaar wordt nagegaan hoe groepen leerlingen en de school als geheel hebben gepresteerd.

Opbrengsten - Sociale opbrengsten

2 De sociale opbrengsten zijn van voldoende niveau

2.1 De sociale opbrengsten zijn van voldoende niveau.

- 1 Het gedrag van leerlingen leidt niet tot onveilige situaties op school.
- 2 De leerlingen voelen zich veilig en prettig op school.

Onderwijsproces - Aanbod

3 De aangeboden leerstofinhouden bereiden de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

3.1 De aangeboden leerinhouden in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's

- 1 De school biedt waarborgen dat schoolexamens qua inhoud en niveau goed aansluiten bij het examenprogramma
- 2 De school biedt waarborgen voor een leerstofaanbod dat voldoet aan de examenprogramma's

3 De onderwijsdoelen zijn afgeleid van de kerndoelen en/of de toekomstige leef- en werksituatie van de leerlingen

3.2 De aangeboden leerinhouden in de onderbouw voldoen aan de kerndoelen.

1 Het aanbod in de diverse vakken heeft voldoende omvang, is evenwichtig en vertoont samenhang

2 De onderwijsdoelen zijn, waar mogelijk en zinvol, afgeleid van de kerndoelen en/of de toekomstige leef- en werksituatie van de leerlingen

3 Het leerstofaanbod is gericht op het aanleren van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes.

4 Het leerstofaanbod is goed afgestemd op de bovenbouw.

3.3 Het aanbod vertoont een samenhangende opbouw

1 Er is (per vak(kencluster)) in alle leerjaren een beredeneerd en vastgelegd aanbod gepland.

2 Er zijn afspraken vastgelegd (per vak(kencluster)) over samenhang tussen vakken en vakoverstijgende eindtermen.

3 De school waarborgt het aanbieden van de leerinhouden door het vastleggen en controleren van afspraken en jaarplanningen hierover.

3.4 De school heeft een aanbod ter voorbereiding op de referentieniveaus voor taal en rekenen, dat past bij alle leerlingen.

1 Er is een aanbod dat aansluit bij het niveau dat leerlingen hebben op (gestandaardiseerde) testresultaten naar de referentieniveaus.

2 Er is aanbod dat hen voorbereidt op het te behalen referentieniveau.

3 De school heeft extra aanbod voor leerlingen die niet voldoen aan het beoogde referentieniveau op het gebied van taal en/of rekenen.

4 Het onderwijsaanbod is mede gericht op het taalniveau en de gewenste taalontwikkeling van leerlingen

3.5 De school heeft een specifiek aanbod om de sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen te ontwikkelen passend bij de wettelijke voorschriften.

1 Het aanbod is niet in strijd met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

2 Er is een aanbod gericht op bevordering van sociale en maatschappelijke competenties.

3 In het aanbod is aandacht voor de samenleving en de diversiteit daarin.

4 In het aanbod is aandacht voor de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

5 De school biedt een maatschappelijke stage aan, die voldoet aan de wettelijke eisen.

6 Binnen de internationaliseringsactiviteiten richt de school zich op het ontwikkelen van sociale competenties.

7 Er is op school voldoende aandacht voor de ontwikkeling van normen en waarden.

8 De school brengt burgerschap en integratie ook zelf in de praktijk

3.6 De school heeft een aanbod dat past bij haar eigen doelen.

3.7 Het aanbod is afgestemd op het vervolgonderwijs of de beroepspraktijk.

3.8 Het aanbod is afgestemd op de aanleverende scholen.

1 Vakdocenten hebben kennis van methoden in basisonderwijs waar de leerlingen vandaan komen.

2 De school heeft afspraken gemaakt over de afstemming in het aanbod in de doorstroomrelevante vakken in overleg met basisonderwijs en andere aanleverende scholen.

Onderwijsproces - onderwijstijd

4 De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

4.1 De school programmeert voor iedere leerling voldoende onderwijstijd (art. 10 WVO)

1 De school voldoet bij programmering van het onderwijs aan de wettelijk vastgestelde eisen.

2 Het onderwijs wordt uitgevoerd onder de pedagogische-didactische verantwoordelijkheid van een daartoe bekwaam onderwijspersoneelslid.

3 Het onderwijs maakt deel uit van het door de school geplande en voor de leerling verplichte onderwijsprogramma.

4 Het onderwijs draagt door een inspirerende en uitdagend karakter bij tot een zinvolle invulling van de totale studielast van de leerlingen.

4.2 De school realiseert minimaal de wettelijk verplichte onderwijstijd.

- 1 De school kan zich verantwoorden over de gerealiseerde onderwijstijd.
- 2 De structurele lesuitval is aanvaardbaar (max. 15 dagen)
- 3 De onvoorziene lesuitval is beperkt (max. 5 %)

4.3 Leerlingen krijgen per vak voldoende onderwijstijd.

- 1 Geplande onderwijstijd is evenwichtig over de vakken verdeeld.
- 2 Lesuitval wordt voldoende gecompenseerd.

4.4 De school heeft een effectief beleid om schoolverzuim te voorkomen.

- 1 Het relatieve verzuim (ongeoorloofde verzuim) van leerplichtige leerlingen wordt (tijdig) gemeld (16 uur binnen 4 weken).
- 2 Relatief verzuim (ongeoorloofd verzuim) van niet-leerplichtigen (18-23 jaar) zonder startkwalificatie wordt (tijdig) gemeld (na verzuim van 4 weken).
- 3 De school heeft een inzichtelijke verzuimregistratie.
- 4 In- en uitschrijvingen van leerplichtigen worden binnen 7 dagen gemeld.
- 5 Uitschrijving vindt plaats op basis van een inschrijving op een andere school, vrijstelling op grond van LPW artikel 5 t/m 9 en 15.
- 6 Verwijdering van leerlingen wordt (terstond) gemeld bij B&W.
- 7 De school heeft het verzuimbeleid opgenomen in de schoolgids.

Onderwijsproces - Schoolklimaat

5 Het schoolklimaat is ondersteunend en gericht op een brede vorming

5.1 De leraren bevorderen door hun pedagogische en didactische handelen de verwerving van sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen

5.2 De school vormt een sociaal veilige en onderling betrokken sociale gemeenschap.

- 1 Uit geobserveerde interactie tussen leerlingen en leraren blijkt een respectvolle omgang.
- 2 De leraar zorgt voor wederzijds respect (naar elkaar luisteren, treedt op wanneer er leerlingen worden uitgelachen)
- 3 Leraren behandelen alle leerlingen gelijkwaardig en rechtvaardig
- 4 De school zorgt voor een soepele gang van zaken in de dagelijkse uitvoering van het onderwijs Het personeel en leerlingen hanteren de afgesproken omgangsregels weloverwogen en corrigeren op een positieve wijze elkaars gedrag.
- 5 Leraren hebben een attitude en bieden zodanige ondersteuning dat de leerlingen zich veilig voelen en zelfvertrouwen krijgen.
- 6 De school gaat pesten en discriminatie actief tegen

5.3 De school ondersteunt de leerlingen en de ouders / verzorgers bij de keuzes tijdens de schoolloopbaan.

- 1 De school ondersteunt leerlingen en hun ouders bij te maken keuzes in de schoolloopbaan (schoolsoort, profiel, vakkenpakket, sector, stages, etc.)
- 2 De school draagt zorg voor een breed keuzepalet en daagt de leerlingen uit alle mogelijkheden te verkennen.
- 3 De school biedt PSO (VMBO) aan ook voor afdelingen, die niet op school worden aangeboden.

5.4 De mentor bespreekt regelmatig met de leerling diens welbevinden en de voortgang in het onderwijsproces.

- 1 Elke leerling heeft regelmatig een gesprek met de mentor, op initiatief van de school.
- 2 De gesprekken zijn gebaseerd op leerlingsspecifieke gegevens.
- 3 De leerlingen voelen zich gehoord tijdens de mentorgesprekken.
- 4 De gesprekken leiden indien nodig tot afspraken.

6 Het schoolklimaat is stimulerend en ambitieus

6.1 De leraar stimuleert leerlingen actief tot leren.

- 1 De leraar heeft hoge ambities geformuleerd voor individuele en groepen leerlingen.
- 2 De leraar stimuleert het zelfvertrouwen van leerlingen.
- 3 Leraren hebben positieve verwachtingen van de leerlingen
- 4 De leraar geeft positieve feedback op de vragen en antwoorden van de leerlingen.

5 De leraar geeft de leerlingen complimenten over hun werk.

6.2 De leraar stimuleert leerlingen tot verschillende denk- en leerstrategieën.

1 De leraar leert de leerlingen oplossingen te checken, te schatten, te voorspellen of te relateren aan eerder opgeloste problemen.

2 De leraar moedigt het kritisch denken aan (mening bevragen, voorbeelden geven, redenen geven).

3 De leraar vraagt leerlingen na te denken over strategieën bij de aanpak.

6.3 De leraar past de onderwijskundige ambities / doelen, die op schoolniveau zijn geformuleerd, toe in zijn les.

1 Met de uitvoering van mijn lessen draag ik bij aan het realiseren van de doelen van de school.

2 De inkleuring van de onderwijskundige ambities en doelen in de lessen wordt bepaald door wat er in het schoolplan of strategisch beleidsplan wordt aangegeven aan ambities / doelen.

3 De school verifieert tijdens de lessen of zij waarmaakt wat in het schoolplan werd beloofd.

6.4 De school biedt voldoende uitdaging en stimulans aan specifieke talenten van leerlingen.

6.5 Het schoolklimaat komt overeen met de ambities van de school.

1 De school heeft een duidelijk beeld van het gewenste schoolklimaat.

2 Zij heeft deze visie vertaald naar de dagelijkse lespraktijk door concrete doelen te omschrijven.

3 Zij heeft acties uitgezet om dit schoolklimaat te realiseren

4 Het resultaat van deze acties en inspanning is zichtbaar in de lespraktijk.

Onderwijsproces - didactisch handelen

7 Het (vak)didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

7.1 De leerlingen krijgen een begrijpelijke instructie en uitleg.

1 Uit vragen en antwoorden blijkt dat leerlingen de instructie kunnen volgen.

2 De instructie kent een logische opbouw.

3 Leraren geven de onderwijsleersituatie een duidelijke structuur

4 Leraren hebben een goed beeld van wat een goede les aan elementen moet bevatten.

5 Er is voldoende variatie aan leer- en hulpmiddelen om ook te differentieren in de les

6 De kwaliteit van de les- en werkrumtes is voldoende

7 Leraren gebruiken een afwisseling in werkvormen

8 De leraar controleert actief of leerlingen de uitleg hebben begrepen.

7.2 De leerlingen zijn betrokken bij de onderwijsactiviteiten.

1 De leerlingen tonen betrokkenheid bij de onderwijsactiviteiten.

Leraren zorgen ervoor dat leerlingen actief deelnemen en de docent probeert op uiteenlopende

2 wijzen de motivatie van de leerlingen te bevorderen.

3 Leraren stimuleren leerlingen om samen te werken en elkaar te ondersteunen bij het leren

4 Leraren laten leerlingen hun eigen oplossingen expliciteren en daarop reflecteren

5 De lessituaties stimuleren zelfstandig werken en leren

6 Leraren stimuleren dat leerlingen zelf hun werk nakijken.

7.3 De leraar hanteert adequate vakdidactische principes.

8 De leraren stemmen hun didactisch handelen af op verschillen tussen leerlingen.

8.1 De leraren gebruiken bij de vormgeving van hun onderwijs de analyse van de prestaties van de leerlingen.

1 De leraren hebben een duidelijke aanpak voor bovengemiddeld presterende leerlingen.

2 De leraren bepalen op basis van een analyse van de prestaties doelen voor (groepen) leerlingen (om achterstanden weg te werken).

3 Leraren spelen bij de instructie en begeleiding in op mogelijke extra taalbehoeften

4 Bij het leerstofaanbod wordt rekening gehouden met de meervoudige intelligentie bij leerlingen.

Binnen de school wordt rekening gehouden met het verschil in de manier waarop en het tempo waarin leerlingen leren.

8.2 De leerlingen krijgen effectieve feedback op hun leerproces.

- 1 Op basis van zowel formatieve evaluatiegegevens als interactie met de leerling kan de leraar benoemen waar de leerling staat in zijn leerproces.
- 2 De leerlingen weten wat hun resultaten zijn en wat zij moeten leren om hun resultaten te verbeteren.
- 3 De leraar maakt leerlingen duidelijk wat zij moeten leren om een volgende stap in hun leerproces te zetten.

8.3 Alle leerlingen krijgen instructie en verwerkingsopdrachten op het niveau dat bij hen past.

- 1 De leraar richt zich ook op sterkere en zwakkere leerlingen.
- 2 De leraar zet leerlingen die minder instructie nodig hebben alvast aan het werk (excellente leerlingen) en biedt uitdagende opdrachten.
- 3 De leraar heeft aanvullende instructie aan groepjes leerlingen of individuele leerlingen (leerlingen met achterstand) en biedt hen opdrachten, die aansluiten op hun niveau.

Onderwijsproces - ondersteuning en begeleiding

9 De school volgt en analyseert systematisch de vorderingen van de leerlingen.

9.1 De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen.

- 1 Aan het begin / bij de start op school worden voor tenminste de doorstroomrelevante vakken m.b.v. genormeerde toetsen de vorderingen van de leerling in beeld gebracht.
- 2 Aan het einde van de onderbouw worden voor tenminste de doorstroomrelevante vakken m.b.v. genormeerde toetsen de vorderingen van de leerling in beeld gebracht.

9.2 De school analyseert wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is van individuele of groepen leerlingen.

- 1 Een analyse wordt per groep / per individuele leerling opgesteld.
- 2 De school bepaalt per leerling hoe hij vordert op de doorlopende leerlijn.
- 3 De school bepaalt per leerling of groep leerlingen wat hiaten zijn in kennis en vaardigheden. De school beschikt over een samenhangend systeem van procedures en instrumenten om ontwikkelings- en prestaties van leerlingen te volgen
- 4 ontwikkelings- en prestaties van leerlingen te volgen

10 De school biedt aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen met extra onderwijsbehoeften. (denk aan leerlingen met achterstanden, dyslexie, extra talenten).

10.1 Het onderwijs sluit aantoonbaar en doelgericht aan bij de ondersteunings- en onderwijsbehoefte van de leerling.

- 1 De school heeft normen om te bepalen welke leerlingen in aanmerking komen voor extra ondersteuning/onderwijs.
- 2 De normen zijn gerelateerd aan zowel de referentieniveaus als de drempelwaarde van de onderwijssoort.
- 3 De school heeft op het niveau van de leerling doelen bepaald die zij wil bereiken.
- 4 Bij achterstanden zijn er cognitieve doelen gesteld, die het mogelijk maken dat achterstanden ingehaald worden.
- 5 De organisatie van de school maakt specifieke begeleiding van de leerling mogelijk
- 6 Leerlingen worden actief betrokken bij het stellen van doelen.

10.2 De school voert de ondersteuning planmatig en doelgericht uit.

- 1 Er zijn maatregelen getroffen (verlenging leertijd, rt-activiteiten, planmatige hulp tijdens de lessen, differentiatie in de klas) voor extra ondersteuning en voert die maatregelen ook uit.
- 2 De school evalueert de effectiviteit van de genomen maatregelen en past de geboden ondersteuning aan (op leerlingniveau).
- 3 De hulp wordt volgens een (schriftelijk) vastgelegd handelingsplan gegeven
- 4 Leraren en begeleiders werken samen bij het begeleiden van leerlingen die extra hulp nodig hebben
- 5 De coördinatie van de zorg en begeleiding is goed geregeld
- 6 De in- en externe deskundigen worden functioneel ingezet.

11 De school begeleidt leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben effectief aan de hand van hun ontwikkelingsperspectief (zware zorg).

11.1 Het bevoegd gezag stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.

- 1 Het ontwikkelingsperspectief komt zo spoedig mogelijk na plaatsing (in ieder geval binnen 6 weken) tot stand.

- 2 De vaststelling van het perspectief komt tot stand na overleg met de ouders, waarbij de inzet is om tot overeenstemming te komen.
- 3 De school betreft de leerling bij de vaststelling van het ontwikkelingsperspectief.

11.2 De leerling ontvangt onderwijs zoals beschreven in het ontwikkelingsperspectief.

- 1 De school zorgt ervoor dat het ontwikkelingsperspectief leidt tot een passend aanbod aan de leerling.

11.3 De school stelt vast of leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.

- 1 De school relateert minstens twee maal per jaar de feitelijke ontwikkeling van de leerling aan de leerroute waar de leerling op is geplaatst - het ontwikkelingsperspectief.
- 2 De school stelt het perspectief aantoonbaar en beredeneerd bij, op het momentdat de ontwikkeling gunstiger of ongunstiger verloopt dan was voorzien.
- 3 De school treft maatregelen voor verdergaande afstemming van het (ortho)pedagogische en (ortho)didactische handelen op de onderwijsbehoeften van de (individuele) leerling.

12 De school zorgt voor een goede aansluiting op aanleverende en vervolgscholen en vervult haar rol in de zorgketen.

12.1 De zorg sluit aan op de eerder ingezette zorg door de aanleverende school.

- 1 Er is sprake van een warme overdracht tussen de scholen.
- 2 De hulp is gebaseerd op het onderwijskundig rapport van de aanleverende school.
- 3 De school begeleidt de zorgleerling actief bij de start op de school.

12.2 De school bereidt de leerlingen en de ouders / verzorgers voor op de vervolgopleiding / arbeidsmarkt.

- 1 De toeleverende school begeleidt de ouders / verzorgers en de leerling bij de keuze voor het vervolgonderwijs.
  - 2 De school heeft zich ingespannen eventuele hiaten in de kennis en vaardigheden van de leerling weg te werken (d.m.v. aansluitingsprogramma's).
  - 3 De school heeft de leerling en zijn ouders / verzorgers de gelegenheid gegeven een of meer kennismakingsbezoeken af te leggen aan de ontvangende school.
  - 4 De school heeft een volledig onderwijskundig rapport opgesteld.
- De school onderhoudt contacten met stagebiedende instanties ter bevordering van een goede oriëntatie op en doorstroming naar de arbeidsmarkt

12.3 De school vervult haar rol in het samenwerkingsverband.

- 1 De school participeert in samenwerkingsverbanden en relevante netwerken ter bevordering van de kwaliteit van het onderwijs

Conditie - Kwaliteitszorg

13 De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten en examens.

13.1 De school evalueert systematisch de opbrengsten.

- 1 De school evalueert jaarlijks de examengegevens tot op het niveau van de vakken en leraren.
- 2 De school betreft vaksecties, teams en docenten bij de evaluaties.
- 3 De school evalueert jaarlijks de rendementsgegevens tot op het niveau van de (groepen) leerlingen.
- 4 De school trekt conclusies en vertaalt die in voorgenomen beleid.

13.2 De school evalueert de kwaliteit van de toetsen en schoolexamens.

- 1 De school evalueert periodiek de kwaliteit van toetsen en examens (in elk geval bij vakken / docenten die onvoldoende presteren).
- 2 De evaluaties betreffen ook de andere leerjaren dan het examenjaar.
- 3 De school voert deze evaluaties uit aan de hand van vastgestelde criteria.
- 4 De school legt de conclusies van de evaluaties vast en bespreekt ze met de secties / docenten.

13.3 De school werkt resultaatgericht aan de verbetering van de opbrengsten en toetsen / schoolexamens.

- 1 De school heeft doelen gesteld voor de opbrengsten voor de eerstkomende drie jaar.
- 2 De school werkt opbrengstgericht.

- 3 De schoolleiding maakt jaarlijks prestatieafspraken met de vaksecties / teams over de opbrengsten en maakt indien nodig verbeterplannen.
- 4 De schoolleiding en de teams voert/voeren de verbeterplannen uit met als doel de prestatieafspraken te behalen.
- 5 De leraren(teams) voeren deze verbeterplannen uit met als doel de kwaliteit van toetsen en examens te verbeteren.

13.4 De school borgt de kwaliteit van de opbrengsten en toetsen / schoolexamens.

- 1 De school heeft criteria vastgelegd waaraan toetsen en examens moeten voldoen
- 2 De criteria worden ook gebruikt voor de andere leerjaren dan het examenjaar.
- 3 De school neemt indien nodig maatregelen op basis van de evaluaties van de kwaliteit van toetsen en examens.

14 De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces.

14.1 De school evalueert systematisch het onderwijsproces.

- 1 De school heeft heldere opvattingen over wat zij zelf kwalitatief goed onderwijs vindt
- 2 De school verzamelt systematisch informatie over de kwaliteit van het didactisch handelen van de leraren, het klassenklimaat, de zorg en begeleiding, het gebruik van de onderwijstijd, de inzet en het aanbod, de vorderingen van de sociale en maatschappelijke ontwikkeling.
- 3 Onderdeel van deze systematische informatieverzameling zijn lesbezoeken.
- 4 De schoolleiding relateert deze informatie aan de beoogde schooldoelstellingen - vastgelegd in een kerndocument van de school.
- 5 De schoolleiding komt tot oordelen over de kwaliteit van het didactisch handelen van de leraren, het klassenklimaat, het gebruik van onderwijstijd, het aanbod en de bevordering van de sociale en maatschappelijke ontwikkeling.
- 6 De schoolleiding onderbouwt de oordelen en trekt conclusies voor het toekomstig beleid.

14.2 De school werkt resultaatgericht aan de verbetering van het onderwijsleerproces.

- 1 De school bepaalt de vereiste verbetermaatregelen op schoolniveau, teamniveau en leraarniveau.
- 2 De schoolleiding maakt jaarlijks prestatieafspraken met de vaksectie / de teams over het onderwijsproces.
- 3 De schoolleiding maakt de uitvoering van de verbeterplannen mogelijk (met als doel de prestatieafspraken te behalen).
- 4 De leraren(teams) voeren de verbeterplannen uit met als doel de prestatieafspraken te behalen.

14.3 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.

- 1 De verantwoordelijkheid voor het bewaken van de kwaliteit van het onderwijs is duidelijk belegd.
- 2 De procedures rond de bewaking van de onderwijskwaliteit zijn duidelijk beschreven.
- 3 Betrokkenen houden zich / elkaar aan de afgesproken procedures.
- 4 Nieuwe leraren krijgen begeleiding en worden ingewijd in de schooleigen regels en ambities.

Conditie - Professionele ruimte / leraarschap

15 De schoolleiding zorgt dat leraren kunnen presteren en zich ontwikkelen.

15.1 De schoolleiding heeft haar visie op onderwijs en begeleiding vertaald in concrete professionele normen voor leraren.

- 1 Er is een uitgesproken ambitie over wat de school wil bereiken met haar onderwijs.
- 2 Deze ambitie is vertaald in concrete en observeerbare normen voor het handelen van leraren in en buiten de klas.
- 3 De ambitie is vertaald in concrete en observeerbare normen voor de samenwerking van leraren in teams.
- 4 Deze ambitie is vertaald in een organisatie van feedbackprocessen op diverse niveaus.

15.2 De schoolleiding zorgt voor draagvlak bij leraren voor de schooleigen visie en de daarvan afgeleide ambities en verbeterdoelen.

- 1 Leraren vinden dat zij inbreng hebben gehad bij de ontwikkeling van de schoolvisie, van de schoolambitie en evt. van het specifieke didactische concept.
- 2 Leraren zijn voldoende geïnformeerd (ze kennen de visie en ambities, zijn het ermee eens en weten welke gedragingen er van hen verwacht worden op grond van die visie en ambities).

15.3 De schoolleiding stuurt via haar personeelsbeleid op het realiseren van haar ambities.

- 1 Er is een - liefst meerjarig - scholingsplan dat inhoudelijk aansluit bij geconstateerde behoeften van het personeel en mogelijke tekorten in de onderwijskwaliteit.
- 2 Het scholingsplan kent een generieke aanpak waardoor alle leraren voldoende toegerust worden.
- 3 Het scholingsplan kent een specifieke aanpak, waardoor groepen of individuele leraren op basis van geconstateerde ontwikkelpunten in hun didactisch-pedagogisch handelen ondersteuning en scholing krijgen.
- 4 De school zet scholingsbudget volledig in en geeft voldoende ruimte aan leraren voor het volgen van de scholingen, coachingstrajecten, etc..
- 5 De inhoud van de p-cyclus (gesprekken) sluit direct aan bij het bereiken van voldoende onderwijskwaliteit.
- 6 CAO-mogelijkheden worden functioneel ingezet (bijv. loopbaanbeleid en functiemix).

15.4 De schoolleiding biedt ruimte aan leraren(teams) om het onderwijsproces te organiseren passend bij de ambities van de school.

- 1 De school kent een organisatie van platforms (vakgroep / intervisie / feedback / deelteams) waarin leraren kunnen overleggen over hoe vorm te geven aan het onderwijsproces.
- 2 De schoolleiding stimuleert leraren om het onderwijsproces zelf te ontwerpen passend binnen de ambities van de school.
- 3 De kaders waar binnen de platforms / teams kunnen opereren zijn helder.
- 4 De schoolleiding spreekt de teams / platforms aan op het behalen van de afspraken en doelstellingen.
- 5 Leraren(teams) voelen zich gesteund door de schoolleiding in hun professionele ontwikkeling.

15.5 De schoolleiding verantwoordt zich intern over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.

16 De leraren benutten de professionele ruimte voor goed onderwijs.

16.1 Leraren evalueren de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding die zij bieden.

- 1 Leraren(teams) evalueren hun handelwijze binnen en buiten de les d.m.v. lesobservaties, leerlingenuitkomsten, leerlingpanels, oudergesprekken en ouderenuitkomsten.
- 2 Leraren hebben een reëel zicht op hun sterke en zwakke pedagogische en didactische competenties
- 3 Leraren(teams) maken gebruik van de leerresultaten om de kwaliteit van hun onderwijsproces te beoordelen.

16.2 Leraren vullen het onderwijs in passend bij de onderwijsvisie, de ambities en het didactische concept van de school / afdeling.

16.3 Leraren werken doelgericht aan hun bekwaamheden en de benodigde competenties voor het realiseren van de visie en ambitie van de school.

16.4 Lerarenteams verantwoorden zich over de bereikte resultaten van hun professionaliserings- en verbeteractiviteiten.

Conditie - bestuurlijke kwaliteitszorg

17 Het bestuur maakt met behulp van een goed functionerend systeem van kwaliteitszorg en kwaliteitsborging, zijn wettelijke zorgplicht voor de kwaliteit van het onderwijs waar.

17.1 Het bestuur heeft zicht op de kwaliteit van het onderwijs op de school / de scholen en de daaronder vallende afdeling(en).

- 1 Het bestuur beschikt over adequate managementinformatie.
- 2 Het bestuur evalueert tenminste jaarlijks de opbrengsten (examengegevens, SE-CE, rendement).
- 3 Het bestuur heeft zicht op de trend in de kwaliteitsontwikkeling op zijn school/scholen en vergelijkt deze met overeenkomstige besturen (benchmark).
- 4 Het bestuur heeft de door de inspectie gesignaleerde risico's zelf al geconstateerd.

17.2 Het bestuur stuurt op de verbetering van de onderwijskwaliteit.

- 1 Het bestuur heeft een meerjarenbeleidsplan en meerjarenbegroting, waarin prioriteiten zijn verantwoord.
- 2 Het bestuur heeft eigen (dwz. hogere dan de inspectie) normen voor de (verbetering van de) opbrengsten.
- 3 Het bestuur maakt meetbare prestatieafspraken met de schoolleiding over te bereiken resultaten t.a.v. opbrengsten en onderwijsproces (verbeterplannen).
- 4 het bestuur neemt maatregelen als de prestatieafspraken niet gehaald worden.
- 5 Het bestuur zorgt voor voldoende personele en materiële randvoorwaarden en legt daarbij een verbinding met de gewenste kwaliteitsverbetering.

17.3 Het bestuur stuurt op de borging van de onderwijskwaliteit.

- 1 Het bestuur heeft met de schoolleiding concrete afspraken en procedures vastgelegd om de kwaliteit w.o. de opbrengsten te behouden.
- 2 Het bestuur gaat systematisch na of betrokkenen overeenkomstig deze afspraken en procedures handelen.
- 3 Het bestuur zorgt voor voldoende continuïteit en stabiliteit in de aansturing van de school / de scholen.
- 4 Het bestuur stimuleert en bewaakt de deskundigheid van de schoolleiding, de leraren en het overig personeel.

17.4 Het bestuur verantwoordt zich op betrouwbare wijze intern en extern over de geleverde onderwijskwaliteit en de verbetering daarvan.

- 1 Het bestuur verantwoordt zich aan en voert een dialoog met de interne toezichthouder (=RVT).
- 2 Het bestuur waarborgt dat het jaarverslag functioneert als volwaardig verantwoordingsdocument (intern en extern), zowel op bestuursniveau als op schoolniveau.
- 3 Het bestuur informeert en overlegt regelmatig met ouders en andere direct belanghebbende over de (ontwikkeling van de) kwaliteit.
- 4 De informatie is actueel, inzichtelijk en afgestemd op de doelgroep.

18 Financiële continuïteit

18.1 Het bestuur kan op langere termijn voldoen aan zijn financiële verplichtingen (solvabiliteit).

- 1 De signaleringswaarde voor een tekortschietende solvabiliteit is 0,2 lager.

18.2 Het bestuur kan op de korte termijn aan zijn verplichtingen voldoen (liquiditeit).

- 1 De signaleringswaarde voor een tekortschietende liquiditeit is 0,5 lager.

18.3 Het bestuur houdt baten en lasten met elkaar in evenwicht. (rentabiliteit)

- 1 De signaleringswaarde voor rentabiliteit is meerjarig nul.

18.4 De jaarrekening voldoet aan de daarvoor geldende richtlijnen en de beleidsdoelstellingen zij onderscheiden naar de belangrijkste activiteiten van de onderwijsinstelling.

Wet- en regelgeving

N1 Door of namens het bestuur is de vastgestelde schoolgids naar de inspectie gestuurd en deze schoolgids bevat de verplichte onderdelen (WVO art. 24a en 24c).

A. Bepalingen over de informatieverstopping over de ouderbijdrage in de schoolgids (ex. Artikel 24a, eerste lid, onderdeel d WVO)

- 1 *In de schoolgids is een informatieve toelichting over de vrijwillige ouderbijdrage opgenomen (inclusief de vrijwilligheid, de variabele hoogte en bestemmingen van de bijdragen).*

B. Bepalingen over de relatie tussen de ouderbijdrage en de toelating tot de school (ex. Artikel 27, tweede lid WVO)

- 1 *De toelating tot de school, het onderwijs of de examens wordt niet afhankelijk gesteld van een andere dan bij of krachtens de wet geregelde bijdrage.*

D. Bepalingen over de bijdrage aan lesmaterialen (ex. Artikel 6e WVO)

- 1 *Het bevoegd gezag stelt elk leerjaar gratis aan een leerling het voorgeschreven lesmateriaal ter beschikking (zonder bijdrage - bijv. verzendkosten; administratiekosten; borgsom; etc.)*
- 2 *De school hanteert een borgsom voor de voorgeschreven lesmaterialen, maar stelt de voorgeschreven lesmaterialen zonder vertraging en belemmering beschikbaar aan die ouders, die niet willen deelnemen aan de borgsomregeling.*
- 3 *De school stelt atlanten, woordenboeken, laptops, gymkleding, gereedschap, werkkleding, rekenmachines, gebruiksmaterialen, proefwerkpapier, etc. ter beschikking aan de leerlingen, zonder daarvoor een verplichte bijdrage te vragen.*

E. Bepalingen over de instemming van de oudergeleding van de MR (ex. Artikel 14, tweede lid, onderdeel c en onderdeel d WMS)

- 1 De oudergeleding van de Medezeggenschapsraad (MR) heeft voorafgaand ingestemd met de vaststelling of een wijziging van de hoogte of van de bestemming van de ouderbijdrage.*

N2 Door of namens het bestuur is het vastgestelde schoolplan naar de inspectie gestuurd en dit schoolplan bevat de verplichte onderdelen (WVO art. 24 en 24c).

A. Bepalingen betreffende de inhoud van het schoolplan

- 1 Het schoolplan bevat een beschrijving van het beleid met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs*
- 2 Het schoolplan bevat het onderwijskundig beleid*
- 3 Het schoolplan bevat het personeelsbeleid*
- 4 Het schoolplan bevat het beleid met betrekking tot de bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.*
- 5 Het schoolplan bevat het beleid ten aanzien van de aanvaarding van materiële bijdragen of geldelijke bijdragen.*
- 6 In het schoolplan wordt aangegeven op welke wijze invulling wordt gegeven aan het openbare karakter danwel de identiteit van de school.*

B. Bepalingen betreffende het onderwijskundig beleid

- 1 In het schoolplan is de uitwerking van de wettelijke opdrachten voor het onderwijs weergegeven in een onderwijsprogramma*
- 2 In het schoolplan is de uitwerking van de door het bevoegd gezag eigen opdrachten voor het onderwijs in een onderwijsprogramma opgenomen.*
- 3 In het schoolplan zijn de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften opgenomen en voor leerlingen voor wie een leerlinggebonden budget beschikbaar is.*

C. Bepalingen betreffende het personeelsbeleid

- 1 Het schoolplan bevat maatregelen met betrekking tot het personeel, die bijdragen aan de ontwikkeling en de uitvoering van het onderwijskundig beleid*
- 2 Het schoolplan geeft aan op welke wijze er een evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding wordt gerealiseerd.*

D. Bepalingen betreffende de kwaliteitszorg

- 1 Het bevoegd gezag zendt het schoolplan dan wel de wijzigingen daarvan en de schoolgids onmiddellijk na de vaststelling aan de inspecteur.*
- 2 In het schoolplan is beschreven de wijze waarop het bevoegd gezag bewaakt dat die kwaliteit wordt gerealiseerd*
- 3 Het schoolplan bevat de wijze waarop het bevoegd gezag vaststelt welke maatregelen ter verbetering van de kwaliteit nodig zijn*
- 4 Het schoolplan bevat de maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid onderhoudt*
- 5 Het bevoegd gezag stelt één maal per 4 jaar het schoolplan vast.*

N3 Door of namens het bestuur is het vastgestelde zorgplan naar de inspectie gestuurd en dit zorgplan bevat de verplichte onderdelen (WVO art. 10h).

A. Bepalingen betreffende het zorgplan

- 1 Het zorgplan is voor 1 juni aan de inspectie verzonden*
- 2 In het zorgplan is aangegeven welke maatregelen zijn getroffen om zo veel mogelijk leerlingen te laten deelnemen aan het onderwijs in een van de leerwegen, verzorgd door een of meer van de aan het samenwerkingsverband deelnemende scholen.*
- 3 In het zorgplan is een omschrijving opgenomen van de gezamenlijk gedragen zorg voor een toereikende organisatie en deskundige ondersteuning van het onderwijs voor leerlingen voor wie een orthopedagogische en orthodidactische benadering is geboden, alsmede voor overdracht van de deskundigheid op dit gebied tussen de scholen in het samenwerkingsverband.*
- 4 In het zorgplan wordt aangegeven de wijze waarop de middelen worden ingezet*
- 5 In het zorgplan is een reglement voor de permanente commissie leerlingenzorg opgenomen.*

- 6 *In het zorgplan is een omschrijving van de wijze waarop de ouders van leerlingen, informatie wordt verstrekt over de uitvoering van het samenwerkingsverband en de plaatsingscommissie leerlingzorg opgenomen*
- 7 *In het zorgplan worden de te verwachten resultaten weergegeven.*

N4 Door of namens het bestuur zijn het Examenreglement en het PTA naar de inspectie gestuurd en beide voldoen inhoudelijk aan de wettelijke vereisten (Eindexamenbesluit art. 31).

A. Bepalingen betreffende het PTA

- 1 *Voor 1 oktober is het examenreglement en het daarbij behorende PTA aan de inspectie opgestuurd.*
- 2 *In het PTA is aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst,*
- 3 *In het PTA staat de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen vermeld*
- 4 *De wijze waarop en de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder mede begrepen, worden in het PTA aangegeven.*
- 5 *In het PTA is opgenomen op welke wijze de herkansing van het schoolexamen is geregeld.*
- 6 *In het PTA zijn de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt opgenomen.*

B. Bepalingen betreffende het examenreglement

- 7 *In het examenreglement zijn de maatregelen, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, aangegeven.*
- 8 *In het examenreglement zijn de regels met betrekking tot de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen opgenomen.*
- 9 *In het examenreglement is de samenstelling en het adres van de commissie van beroep aangegeven.*
- 10 *Ten aanzien van de herkansing is in het examenreglement bepaald, in welke gevallen een herkansing mogelijk is.*
- 11 *In het examenreglement wordt aangegeven op welke wijze een kandidaat door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, niet in staat is geweest, aan de desbetreffende toets deel te nemen, een herkansing wordt aangeboden.*

N5 De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten (WVO art. 10, lid 2; 10b, lid 2; 10d, lid 2; 10f, lid 3a; 11c, lid 1b; 12, lid 5).

A. De geplande onderwijstijd voldoet

- 1 *De geplande onderwijstijd in leerjaar 1, 2 en 3 van de theoretische leerweg is minimaal 1000 uur per leerjaar.*
- 2 *De geplande onderwijstijd in leerjaar 1, 2 en 3 van de gemengde leerweg is minimaal 1000 uur per leerjaar.*
- 3 *De geplande onderwijstijd in leerjaar 1, 2 en 3 van de beroepsgerichte leerweg (BL en KL / LWT) is minimaal 1000 uur per leerjaar.*
- 4 *De geplande onderwijstijd in leerjaar 1, 2, 3 en 4 van de HAVO is minimaal 1000 uur per leerjaar.*
- 5 *De geplande onderwijstijd in leerjaar 1, 2, 3, 4 en 5 van het VWO is minimaal 1000 uur per leerjaar.*
- 6 *De geplande onderwijstijd in het laatste examenjaar is minimaal 700 uur per leerjaar.*

B. Er wordt voldoende tijd gepland voor onderwijs in de kerndoelen

- 7 *In leerjaar 1 en 2 wordt minimaal 1425 uur (per 2 jaar) aandacht gegeven aan de kerndoelen.*